

THỰC TRẠNG XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG VĂN HÓA TẠI TRƯỜNG PHỔ THÔNG NĂNG KHIẾU THỂ DỤC THỂ THAO OLYMPIC, TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỂ DỤC THỂ THAO BẮC NINH

Nguyễn Văn Phúc⁽¹⁾
Tạ Hữu hiếu⁽¹⁾

Thông tin bài báo:

Ngày nhận bài: 13/08/2025

Ngày phản biện: 15/09/2025

Ngày đăng: 31/10/2025

Tác giả liên hệ:

Nguyễn Văn Phúc

Email: nguyenvanphuc@gmail.com

Tập 15, số 5 (2025), trang 6-12

DOI: <https://doi.org/10.64024/upes13903>

Bản quyền © 2025. Bài báo này là công bố Truy cập Mở (Open Access) và được phân phối theo các điều khoản của Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0).

Tóm tắt:

Thông qua các phương pháp nghiên cứu khoa học thường quy trong lĩnh vực thể dục thể thao (TDTT), bài báo đã xác định được các tiêu chí, qua đó đánh giá được thực trạng hoạt động xây dựng môi trường văn hóa tại Trường Phổ thông năng khiếu (PTNK) TDTT Olympic, làm cơ sở đề xuất biện pháp xây dựng môi trường văn hóa, góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục trong trường.

Từ khóa: môi trường văn hóa, Trường PTNK TDTT Olympic.

The current situation of building a cultural environment at the Olympic Gifted School of Sports, Bac Ninh Sports University

Nguyen Van Phuc⁽¹⁾
Tạ Hữu Hiếu⁽¹⁾

Article Information:

Received: 03/08/2025

Review date: 15/09/2025

Published: 31/10/2025

Corresponding Author:

Nguyen Van Phuc

Email: nguyenvanphuc@gmail.com

Vol 15, Issue 5 (2025), pp 6-12

DOI: <https://doi.org/10.64024/upes13903>

Copyright © 2025. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0).

Summary:

Through regular scientific research methods in the field of physical education and sports, the article identified criteria for assessing the current state of cultural environment development at the Olympic Gifted School of Sports. These findings serve as the basis for proposing measures to build a cultural environment that contributes to improving the quality and effectiveness of education at the school.

Keywords: cultural environment, Olympic Gifted School of Sports.

⁽¹⁾PGS TS Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

ĐẶT VẤN ĐỀ

Tại Trường Đại học TDTT Bắc Ninh, công tác giáo dục toàn diện cho đối tượng học sinh, vận động viên, được đặt ra như là một trong những điều kiện tiên quyết để thực hiện thành công nhiệm vụ chính trị của Nhà trường.

Môi trường văn hóa (MTVH) được coi là một yếu tố quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế, làm hài hòa, lành mạnh các quan hệ xã hội. Thực tiễn đã chỉ rõ, văn hóa luôn gắn liền với giáo dục và ngược lại, giáo dục cũng song hành với văn hóa. Ngày nay, việc giáo dục, đào tạo học sinh, sinh viên và thế hệ trẻ phát triển toàn diện: đức - trí - thể - mỹ là nhiệm vụ quan trọng, góp phần tạo nên nguồn nhân lực tương lai có chất lượng cho đất nước, góp phần kiến tạo tiền đồ, tương lai của dân tộc. Trong đó, văn hóa học đường là một điều kiện, môi trường quan trọng để rèn luyện nhân cách và giáo dục thế hệ trẻ thành những con người phát triển toàn diện, có lòng yêu nước, tinh thần tự hào, tự tôn dân tộc, có ý thức và trách nhiệm với đất nước, cộng đồng, gia đình và bản thân.

Tại các trường phổ thông nói chung, Trường PTNK TDTT Olympic nói riêng, trong quá trình

đạy học đôi khi quá tập trung vào việc truyền thụ kiến thức, kỹ năng mà ít chú trọng giáo dục nhân cách, đạo đức, lối sống lành mạnh, tích cực cho học sinh. Do vậy việc nghiên cứu, làm rõ thực trạng hoạt động xây dựng MTVH, làm cơ sở đề xuất tiêu chí và giải pháp xây dựng MTVH, là vấn đề cần thiết và cấp thiết.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Trong quá trình nghiên cứu chúng tôi sử dụng các phương pháp: phân tích và tổng hợp tài liệu, phỏng vấn toạ đàm, quan sát sự phạm, phương pháp toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Xác định tiêu chí đánh giá hoạt động xây dựng môi trường văn hóa tại Trường PTNK TDTT Olympic, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

Qua phân tích và tổng hợp các tài liệu có liên quan, chúng tôi đề xuất các tiêu chí làm cơ sở cho việc phỏng vấn lựa chọn tiêu chí đánh giá việc tổ chức thực hiện xây dựng MTVH tại Trường PTNK TDTT Olympic, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh. Kết quả khảo sát theo thang đo Likert 5 mức ưu tiên được trình bày tại bảng 1.

Bảng 1. Thống kê kết quả phỏng vấn lựa chọn tiêu chí đánh giá việc tổ chức xây dựng MTVH tại Trường PTNK TDTT Olympic

TT	Yếu tố	Tiêu chí	Điểm TB
1	Lập kế hoạch xây dựng MTVH	1. Lập KH chiến lược xây dựng MTVH	3.77
		2. Lập KH xây dựng MTVH cho từng năm học	4.33
		3. Lập chuyên đề, giáo dục kỹ năng sống nhằm xây dựng MTVH	4.23
		4. Xây dựng kế hoạch phát triển MTVH theo học kì, tháng, tuần	3.80
		5. Kiểm tra, đánh giá và điều chỉnh kế hoạch xây dựng MTVH	3.97
		6. Lập báo cáo thống kê định kì hỗ trợ việc đánh giá theo từng giai đoạn	4.33
		7. Báo cáo chuyên đề xây dựng MTVH	4.23
		8. Tự đánh giá chiến lược xây dựng MTVH của trường	4.20

TT	Yếu tố	Tiêu chí	Điểm TB
2	Tổ chức xây dựng văn hóa nhà trường ở Trường PTNK TDTT Olympic	1. Ban hành quyết định thành lập tổ chuyên trách, có quy chế hoạt động và phân công nhiệm vụ cụ thể	3.80
		2. Cán bộ phụ trách xây dựng MTVH được bồi dưỡng nghiệp vụ về công tác xây dựng MTVH	3.97
		3. Có biện pháp đảm bảo mọi hoạt động trong trường có thể đạt kết quả tốt nhất trong xây dựng MTVH	4.33
		4. Đưa ra được những yêu cầu tối thiểu cần đạt để thực hiện nhiệm vụ của trường đạt chất lượng cho phép	3.77
		5. Có khuyến nghị đầu tư nguồn lực cho các hoạt động thúc đẩy các hoạt động xây dựng MTVH	4.05
		6. Có những khuyến nghị về công tác lập kế hoạch chiến lược và phân bổ nguồn lực thúc đẩy các hoạt động nâng cao chất lượng MTVH	3.72
3	Chỉ đạo xây dựng văn hóa nhà trường ở Trường PTNK TDTT Olympic	1. Triển khai các văn bản quy định về hoạt động xây dựng MTVH	3.77
		2. Tổ chức sinh hoạt định kì xây dựng MTVH	3.47
		3. Bồi dưỡng kiến thức, tổ chức học tập, nghiên cứu công tác xây dựng MTVH	3.63
		4. Xây dựng các mô hình lớp/nhóm học tập hiệu quả góp phần xây dựng MTVH	3.67
		5. Chủ động bám sát mục tiêu kế hoạch và chương trình hành động góp phần xây dựng MTVH	3.40
		6. Thực thi chính sách đãi ngộ hợp lí cho người có công xây dựng MTVH	3.26
4	Kiểm tra, đánh giá việc xây dựng MTVH tại Trường PTNK TDTT Olympic	1. Quán triệt quy chế kiểm tra, đánh giá tiêu chí xây dựng MTVH	3.77
		2. Xây dựng lịch kiểm tra việc thực hiện công tác xây dựng MTVH	4.33
		3. Thảo luận việc xây dựng MTVH	4.23
		4. Rút kinh nghiệm việc xây dựng MTVH đối với tổ chuyên môn, GV	3.63
		5. Kiểm tra việc lưu trữ biên bản, kế hoạch, chuyên đề xây dựng MTVH của các bộ phận	3.67
		6. Kiểm tra việc thực hiện tiến độ xây dựng MTVH theo kế hoạch	3.40
		7. Nghiêm túc xử lý, rút kinh nghiệm và nhắc nhở các vi phạm trong quá trình thực hiện	3.46

Căn cứ vào các biểu hiện của MTVH trong trường học, trên cơ sở phân tích và tổng hợp các tài liệu có liên quan, dựa trên kết quả phỏng vấn qua thang đo Likert, chúng tôi lựa chọn được 8 tiêu chí đánh giá việc lập kế hoạch xây dựng MTVH, 6 tiêu chí đánh giá việc tổ chức xây dựng MTVH, 6 tiêu chí đánh giá việc chỉ đạo xây MTVH và 7 tiêu chí kiểm tra, đánh giá việc xây dựng MTVH ở Trường PTNK TDTT Olympic.

2. Đánh giá thực trạng hoạt động xây dựng môi trường văn hóa tại Trường phổ thông Năng khiếu TDTT Olympic, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

2.1. Thực trạng lập kế hoạch xây dựng MTVH ở trường PTNK TDTT Olympic

Kết quả phỏng vấn đánh giá thực trạng lập kế hoạch xây dựng MTVH ở Trường PTNK TDTT Olympic được trình bày tại bảng 2.

Bảng 2. Thực trạng lập kế hoạch xây dựng MTVH ở Trường PTNK TDTT Olympic (n=30)

Tiêu chí	Mức độ quan trọng					TB	Thứ bậc	Kết quả thực hiện					ĐTB	Thứ bậc
	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]			Tốt	Khá	TB	Yếu	kém		
1	5	10	12	3	0	3.57	8	3	5	15	6	1	3.30	4
2	15	10	4	1	0	4.30	2	11	4	9	6	0	3.87	3
3	8	11	8	2	1	3.77	6	3	6	12	8	1	3.13	6
4	16	9	4	1	0	4.33	1	14	3	6	6	1	3.97	1
5	17	7	2	4	0	4.23	3	14	2	7	5	2	3.90	2
6	7	11	9	3		3.73	7	2	3	8	13	4	3.00	8
7	10	11	7	2		3.97	5	1	4	17	7	1	3.03	7
8	11	12	5	2		4.07	4	1	5	14	6	4	3.23	5

Bảng 2 cho thấy: CBQL và GV đánh giá mức độ quan trọng của các tiêu chí hầu hết cao hơn kết quả thực hiện. Về mức độ quan trọng, tiêu chí “Quản lý việc xây dựng kế hoạch phát triển MTVH theo học kì, tháng, tuần” được đánh giá quan trọng nhất (4.33 điểm, ở mức rất quan trọng) nhưng kết quả thực hiện thì chỉ đạt mức khá (3,9 điểm). Có 4/8 tiêu chí được đánh giá là rất quan trọng (tiêu chí 2, 4, 5, 8), còn lại là quan trọng; trong khi đó, có 3/8 tiêu chí được đánh giá là thực hiện ở mức độ khá và 5/8 tiêu chí ở mức trung bình. Tiêu chí được đánh giá là không quan trọng nhất là “Quản lý việc xây dựng kế hoạch chiến lược phát triển MTVH” (3.57 điểm) thì cũng được đánh giá thực hiện chưa tốt (3.30 điểm, ở mức trung bình). Qua đó khẳng định rằng, mặc dù việc lập kế hoạch xây dựng MTVH tại trường PTNK TDTT Olympic được đánh giá là rất quan trọng, nhưng kết quả thực hiện lại chưa tốt. Vì vậy, trong thời gian tới, cần

có những biện pháp chỉ đạo để thực hiện tốt các tiêu chí nêu trên.

2.2. Thực trạng tổ chức xây dựng MTVH tại Trường PTNK TDTT Olympic

Kết quả khảo sát thực trạng tổ chức xây dựng MTVH ở Trường PTNK TDTT Olympic được trình bày tại bảng 3.

Bảng 3 cho thấy: Các tiêu chí được đánh giá là rất quan trọng (điểm trung bình đều trên 4.03 điểm) nhưng kết quả thực hiện lại chỉ đạt ở mức trung bình (3.36 điểm). Tất cả các tiêu chí đều được đánh giá ở mức quan trọng trở lên, trong khi đó, kết quả thực hiện thì chỉ có 3/6 tiêu chí đạt mức khá, 2/6 trung bình và 1/6 tiêu chí yếu (tiêu chí 6). Như vậy, không những được đánh giá là thực hiện chưa tốt mà có sự phân hóa trong đánh giá các tiêu chí (phân bố từ khá đến yếu). Tiêu chí được đánh giá thực hiện yếu nhất là “Các hoạt động quản lý xây dựng MTVH phải đạt hiệu quả trong việc hỗ trợ quản lý và đánh

**Bảng 3. Thực trạng tổ chức xây dựng MTVH
tại Trường PTNK TDTT Olympic (n=30)**

Tiêu chí	Mức độ quan trọng					Điểm TB	Thứ bậc	Kết quả thực hiện					Điểm TB	Thứ bậc
	5	4	3	2	1			Tốt	Khá	TB	Yếu	kém		
1	17	7	2	4	0	4.23	2	3	6	14	6	1	3.13	4
2	11	12	5	2		4.07	3	13	4	7	5	1	3.77	1
3	7	13	7	3		3.80	5	4	5	12	8	1	3.10	5
4	10	11	7	2		3.97	4	10	5	9	6	0	3.63	3
5	16	9	4	1	0	4.33	1	13	3	7	5	2	3.67	2
6	8	11	8	2	1	3.73	7	2	4	7	11	6	2.50	6
TBC						4.03							3.36	

giá các hoạt động trong trường; đồng thời phân tích các kết quả đánh giá để có những khuyến nghị về công tác lập kế hoạch chiến lược và phân bổ nguồn lực thúc đẩy các hoạt động trong trường nâng cao chất lượng và đạt hiệu quả” (2.50 điểm; mức yếu); sau đó là “Trường có các hoạt động và biện pháp cụ thể để cùng các tổ chức trong nhà trường đảm bảo mọi hoạt động trong trường có thể đạt kết quả tốt nhất trong xây dựng MTVH” và “Nhà trường đảm bảo phải có quyết định thành lập, có quy chế hoạt động và nhiệm vụ cụ thể”.

2.3. Thực trạng chỉ đạo xây dựng MTVH tại Trường PTNK TDTT Olympic

Kết quả khảo sát thực trạng chỉ đạo xây dựng MTVH tại Trường PTNK TDTT Olympic được trình bày tại bảng 4.

Bảng 4 cho thấy: CBQL và GV đánh giá việc chỉ đạo xây dựng MTVH với các tiêu chí là quan trọng (3.72 điểm), trong khi kết quả thực hiện các nội dung này thì chỉ đạt mức trung bình (3.13 điểm). Có 3/6 tiêu chí được đánh giá ở mức độ trung bình là “Chỉ đạo bồi dưỡng kiến thức, tổ chức học tập, nghiên cứu công tác xây dựng MTVH”, “Chỉ đạo xây dựng các mô hình lớp/nhóm học tập hiệu quả làm mẫu cho việc phát triển các mô hình xây dựng MTVH trong tương lai”, “Chỉ đạo thực thi chính sách đãi ngộ

**Bảng 4. Thực trạng chỉ đạo xây dựng MTVH
tại Trường PTNK TDTT Olympic (n=30)**

Tiêu chí	Mức độ quan trọng					TB	Thứ bậc	Kết quả thực hiện					ĐTB	Thứ bậc
	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]			Tốt	Khá	TB	Yếu	kém		
1	16	9	4	1	0	4.33	1	13	6	5	5	1	3.83	1
2	17	7	2	4	0	4.23	2	10	6	7	5	2	3.57	2
3	2	11	11	6		3.30	4	5	8	9	8	0	3.33	3
4	7	6	8	6	3	3.27	5	3	6	14	6	1	3.13	4
5	11	12	5	2		4.07	3	1	3	9	12	5	2.43	5
6	5	6	7	11	1	3.10	6	2	4	7	11	6	2.50	6
TBC						3.72							3.13	

hợp lí cho người có tài, có đức và người có công xây dựng MTVH”; kết quả thực hiện 3 tiêu chí này cũng không cao, đều ở trung bình. Có 2 tiêu chí được đánh giá quan trọng là “Chỉ đạo tổ chức triển khai các văn bản về hoạt động, quy định về đánh giá xây dựng MTVH” và “Chỉ đạo tổ chức sinh hoạt, chuyên đề định kì các vấn đề góp phần xây dựng MTVH” thì kết quả thực hiện cũng được đánh giá cao hơn, ở mức khá; trong khi đó, tiêu chí “Cá nhân biết chủ động bám sát mục tiêu kế hoạch và chương trình hành động ngắn, trung, dài hạn góp phần vào việc xây dựng MTVH” cũng được đánh giá quan trọng, nhưng kết quả thực hiện chỉ được đánh giá ở

mức trung bình. Tiêu chí được đánh giá ít quan trọng nhất là “Chỉ đạo thực thi chính sách đãi ngộ hợp lí cho người có tài, có đức và người có công xây dựng MTVH” thì cũng có kết quả thực hiện yếu nhất. Do đó, việc thực hiện chức năng chỉ đạo trong quản lí xây dựng MTVH cần phải có biện pháp phù hợp, khả thi để khắc phục những tồn tại, yếu kém trên

2.4. Thực trạng kiểm tra, đánh giá xây dựng MTVH tại Trường PTNK TDTT Olympic

Kết quả khảo sát việc kiểm tra, đánh giá xây dựng MTVH tại Trường PTNK TDTT Olympic được trình bày trong bảng 5.

Bảng 5. Kết quả khảo sát việc kiểm tra, đánh giá việc xây dựng MTVH tại Trường PTNK TDTT Olympic (n=30)

Tiêu chí	Mức độ quan trọng					TB	Thứ bậc	Kết quả thực hiện					ĐTB	Thứ bậc
	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]			Tốt	Khá	TB	Yếu	kém		
1	16	10	3	1	0	4.37	1	14	4	6	6	1	3.90	1
2	17	7	2	4	0	4.23	3	12	5	4	5	2	3.47	2
3	15	10	3	2	0	4.27	2	11	5	8	6	0	3.70	3
4	9	12	7	2		3.93	5	4	3	8	11	4	2.73	7
5	8	11	8	2	1	3.77	6	3	7	11	8	1	3.10	5
6	10	12	6	2		4.00	4	1	4	17	7	1	2.90	6
7	4	9	11	3	3	3.27	7	3	6	14	6	1	3.13	4
TB						3.98							3.28	

Bảng 5 cho thấy: Tương tự như các chức năng trên, chức năng kiểm tra, đánh giá cũng được CBQL và GV đánh giá cao về mức độ quan trọng của các tiêu chí và kết quả thực hiện chưa cao. Các tiêu chí “Tổ chức, quán triệt quy chế kiểm tra, đánh giá tiêu chí xây dựng MTVH”; “Chỉ đạo tổ chuyên môn, giáo viên xây dựng lịch kiểm tra việc thực hiện công tác xây dựng MTVH” và “Chỉ đạo tổ chuyên môn và GV thảo luận việc xây dựng MTVH” được đánh giá là rất quan trọng thì kết quả thực hiện cũng đều ở mức khá; các tiêu chí “Rút kinh nghiệm việc xây dựng MTVH đối với tổ chuyên môn, GV”; “Kiểm tra việc lưu biên bản, kế hoạch, chuyên đề xây dựng MTVH của

các bộ phận” và “Kiểm tra việc thực hiện tiến độ thực hiện việc xây dựng MTVH theo kế hoạch” được đánh giá là quan trọng cũng cho kết quả thực hiện tương ứng trung bình; riêng chỉ có tiêu chí “Nghiêm túc xử lí, nhắc nhở các vi phạm khi thực hiện” được đánh giá mức trung bình thì lại cho kết quả thực hiện ở mức trung bình.

Khi so sánh mức độ quan trọng và kết quả thực hiện giữa các chức năng quản lí, có thể thấy:

- Về mức độ quan trọng: việc tổ chức vẫn được đánh giá là quan trọng nhất (mức rất quan trọng); sau đó lần lượt là xây dựng kế hoạch; kiểm tra, đánh giá; chỉ đạo (mức quan trọng) xây dựng MTVH.

Nằm trong khuôn khổ Trường Đại học TDTT Bắc Ninh, Trường PTNK TDTT Olympic là cái nôi đào tạo văn hóa của 14 đội tuyển thể thao quốc gia, đội tuyển trẻ quốc gia Việt Nam

- Về kết quả thực hiện: chức năng lập kế hoạch được đánh giá tốt nhất (mức khá), sau đó lần lượt là tổ chức; kiểm tra, đánh giá; chỉ đạo (mức trung bình).

Các hoạt động quản lý xây dựng MTVH chưa đạt hiệu quả trong việc hỗ trợ công tác quản lý và đánh giá các hoạt động trong trường; chưa phân tích được các kết quả đánh giá để có những khuyến nghị về công tác lập kế hoạch chiến lược và phân bổ nguồn lực thúc đẩy các hoạt động trong trường nâng cao chất lượng và đạt hiệu quả; cá nhân chưa biết chủ động bám sát mục tiêu kế hoạch và chương trình hành động ngắn, trung, dài hạn góp phần vào việc xây dựng MTVH; chưa chỉ đạo tốt việc thực thi chính sách đãi ngộ hợp lý cho người có tài, có đức và người có công xây dựng MTVH; rút kinh nghiệm việc xây dựng MTVH đối với tổ chuyên môn, GV chưa tốt; kiểm tra việc lưu biên bản, kế hoạch, chuyên đề xây dựng MTVH của các bộ phận, kiểm tra việc thực hiện tiến độ thực hiện việc xây dựng MTVH theo kế hoạch được thực hiện chưa tốt. Những hạn chế này là cơ sở để nhà trường đề xuất những biện pháp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục trong trường.

KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu thực trạng xây dựng MTVH cho thấy, bên cạnh những nội dung đã

đạt được, Trường PTNK TDTT Olympic vẫn còn những hạn chế chưa thực hiện tốt việc xây dựng kế hoạch chiến lược phát triển MTVH, xây dựng chuyên đề giáo dục kỹ năng sống nhằm xây dựng MTVH, tự đánh giá chiến lược xây dựng MTVH của Trường; chưa có các hoạt động và biện pháp cụ thể đảm bảo mọi hoạt động trong Trường có thể đạt kết quả tốt nhất trong xây dựng MTVH.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành Trung ương (1998), *Nghị quyết số 05-NQ/TW ngày 16/7/1998 về Xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc*.
2. Ban Chấp hành Trung ương (2014), *Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 9/6/2014 về Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước*.
3. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2012), *Thông tư 04/TT-BVHTTDL quy định tiêu chuẩn, định mức, chế độ quản lý, sử dụng trang thiết bị tập luyện, thi đấu của các đội tuyển thể thao quốc gia và đội tuyển trẻ thể thao quốc gia*.
4. Chính phủ (2020), *Nghị định số 85/2020/NĐ-CP của Chính phủ về Tiêu chí đánh giá công trình kiến trúc có giá trị*.